

Rada Programowa
ds. Promocji Zdrowia i Profilaktyki
Problemów Dzieci i Młodzieży
ul. Polna 46 a 00-444 Warszawa
WWP – ZPZS. 401. 5. 2017/BJ

Warszawa, 17 sierpnia 2017 r.

RPW/44585/2017 P
Data: 2017-08-24

Pan
Maciej Kopeć
Podsekretarz Stanu
Ministerstwo Edukacji Narodowej
Al. Szucha 25
00-918 Warszawa

Szanowny Panie Ministrze,

w imieniu członków Rady Programowej ds. Promocji Zdrowia i Profilaktyki Problemów Dzieci i Młodzieży¹ przesyłam uwagi dotyczące uwzględnienia edukacji zdrowotnej w projekcie Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej w sprawie podstawy programowej kształcenia ogólnego dla czteroletniego liceum ogólnokształcącego, pięcioletniego technikum oraz branżowej szkoły II stopnia z dnia 5 lipca 2017 r. Projekt ten zamieszczono do konsultacji publicznej na stronie internetowej MEN.

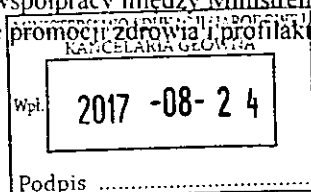
Rada Programowa wyraża zadowolenie, że w przedłożonym projekcie uwzględniono wiele zapisów stwarzających możliwości realizacji edukacji zdrowotnej w szkołach ponadpodstawowych, zwłaszcza w 4-letnim liceum i 5-letnim technikum. Na podkreślenie zasługuje:

- Zapis w preambule do podstawy programowej dla trzech typów szkół (liceum i technikum oraz w branżowa szkoła II stopnia dla absolwentów ośmioletniej szkoły podstawowej), że *„Ważnym zadaniem szkoły jest także edukacja zdrowotna, której celem jest rozwijanie u uczniów postawy dbałości o zdrowie własne i innych ludzi oraz umiejętności tworzenia środowiska sprzyjającego zdrowiu”*.
- Utrzymanie we wszystkich typach szkół zapisu, że *„wychowanie fizyczne pełni wiodącą rolę w edukacji zdrowotnej”*.
- Wyodrębnienie bloku „edukacja zdrowotna” w dwóch przedmiotach:
 - wychowanie fizyczne we wszystkich typach szkół,
 - edukacja dla bezpieczeństwa w liceum ogólnokształcącym i technikum.Bloki te zawierają wiele wymagań szczegółowych (wychowanie fizyczne 14 wymagań plus 2 w bloku „Kompetencje społeczne”, edukacja dla bezpieczeństwa 21 wymagań), dotyczące różnych aspektów zdrowia (w tym umiejętności psychospołecznych). Jest to wyraźny postęp w stosunku do wcześniej obowiązującej podstawy programowej dla szkół ponadgimnazjalnych.
- Uwzględnienie wielu wymagań dotyczących zdrowia i jego ochrony w przedmiocie biologia. Możliwości realizacji edukacji zdrowotnej stwarzają też wymagania szczegółowe w przedmiocie wychowanie do życia w rodzinie.

Elementy wymagające uzupełnienia lub korekty:

1. Uzupełnienie preambuły podstawy programowej branżowej szkoły II stopnia dla absolwentów gimnazjum o akapit wskazujący, że edukacja zdrowotna jest ważnym zadaniem szkoły, podobnie jak w pozostałych trzech typach szkół. W szkole tej jest

¹ Rada Programowa została powołana w związku z wykonaniem postanowienia Porozumienia z dnia 23 listopada 2009 r. o współpracy między Ministrem Edukacji Narodowej, Ministrem Zdrowia i Ministrem Sportu i Turystyki w sprawie promocji zdrowia i profilaktyki problemów dzieci i młodzieży.

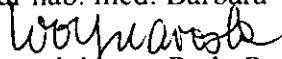
znacznie mniej możliwości realizacji edukacji zdrowotnej, gdyż nie ma przedmiotu biologia i edukacja dla bezpieczeństwa.

2. W podstawie programowej biologii, zakres rozszerzony (Zał. 1 s. 208) w celach kształcenia „Pogłębienie znajomości uwarunkowań zdrowia człowieka” użyto nieprawidłowego określenia „profilaktyka zdrowia”. Powinno być „profilaktyka chorób”, gdyż termin „profilaktyka” (zapobieganie, prewencja) odnosi się do zjawisk negatywnych m.in. chorób, wypadków (nie chcemy przecież zapobiegać zdrowiu lecz je chronić, wzmacniać). W części „Wskazówki i sposób realizacji” użyto określenia „edukacja prozdrowotna”. Należałoby konsekwentnie używać terminu „edukacja zdrowotna”

Członkowie Rady Programowej, doceniając fakt uwzględnienia w omawianym projekcie podstawy programowej wielu zagadnień dotyczących zdrowia, wyrażają jednak obawy, czy w w szkołach zaistnieją warunki i możliwości skutecznej realizacji edukacji zdrowotnej. Dotychczasowe doświadczenia i wyniki badań wskazują, że mimo włączenia treści dotyczącej edukacji zdrowotnej do podstaw programowych, ich zapisy pozostawały w większości szkół „na papierze”, a skuteczność tej edukacji w szkole była niezadowalająca. Wynika to m.in. z braku: wydzielonego czasu w rozkładzie lekcji, koordynacji na poziomie szkoły, monitorowania postępów uczniów, przygotowania nauczycieli, poradnictwa metodycznego i nadzoru pedagogicznego. Wyniki badań wskazują, że wprowadzeniu w 2008 r. w podstawie programowej wychowania fizycznego bloku „edukacja zdrowotna” i powierzeniu nauczycielom tego przedmiotu „wiodącej roli w edukacji zdrowotnej w szkole” nie towarzyszyły: monitorowanie jego realizacji, istotne zmiany w kształceniu przeddyplomowym nauczycieli, oferta szkoleń w ośrodkach doskonalenia nauczycieli. Znaczna część nauczycieli wychowania fizycznego nie była zainteresowana udziałem w szkoleniach i była negatywnie nastawiona do realizacji tego bloku. Podobna sytuacja może zaistnieć w przypadku przedmiotu edukacja dla bezpieczeństwa, w którym blok edukacja zdrowotna jest nowym rozwiązaniem, liczba wymagań szczegółowych jest bardzo duża, przy małym wymiarze czasu (lekcji), a nauczyciele tego przedmiotu nie byli dotychczas przygotowywani do podjęcia tej tematyki. Rada Programowa wyraża nadzieję, że podjęte zostaną odpowiednie działania we współpracy resortu edukacji, zdrowia i szkolnictwa wyższego dla zapewnienia warunków do realizacji edukacji zdrowotnej w szkole. Członkowie Rady zgłaszają gotowość do udziału w tych pracach.

Z wyrazami szacunku

Prof. dr hab. med. Barbara Wojnarowska

Przewodnicząca Rady Programowej
ds. Promocji Zdrowia i Profilaktyki
Problemów Dzieci i Młodzieży

Do wiadomości:

Dr Zbigniew J. Król – Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Zdrowia

Dr Marek Posobkiewicz – Główny Inspektor Sanitarny

Prof. dr hab. med. Mirosław Wysocki – Dyrektor Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego – Państwowego Zakładu Higieny

Prof. Tomasz Zdrojewski – Przewodniczący Komitetu Zdrowia Publicznego PAN

Dr Beata Libera Malecka – Przewodnicząca Parlamentarnego Zespołu Zdrowia Publicznego